

СИЛЛАБУС
2023-2024 оқу жылының көктемгі семестрі
«D083 - Геоботаника» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысы (МӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
«SBRIRP 5302 - Биоалуантүрлілікті сақтау және өсімдіктер жабынын тиімді пайдалану»	5	3	6	-	9	5

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ

Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы
<i>Оффлайн</i>	Кәсіби / теориялық	Ақпараттық, визуалды дәріс	Ситуациялық міндеттерді шешу	Жазбаша IS Univer платформасында
Дәріскер (лер)	Аметов А.А., б.ғ.к., биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедрасының доценті			
e-mail:	abibulla.ametov@kaznu.kz			
Телефоны:	8-727-377-34-34 (12-21)			

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
магистранттарды биологиялық алуантүрлілік компоненттерін сақтау және тиімді пайдалану бойынша негізгі мәселелермен, табиғатты пайдалану стратегиясының зерттемелерімен және Биологиялық алуантүрлілік сақтаудың құқықтық негізімен, биоалуантүрлілікке келтіретін залалды есепке ала отырып, биоресурстарды алу бойынша бақылау әдістерімен; жалпы ғаламдық биологиялық алуантүрлілік сақтау стратегиясына Қазақстанның қосатын үлесімен таныстыру.	<ol style="list-style-type: none"> Биологиялық алуантүрлілікті сақтау және өсімдік жамылғысын тиімді пайдалану жолдарын; Экожүйелер ішіндегі биоценоздар қарым-қатынастарының жалпы теориялық негіздерін; Экожүйелердің құрылымдық және функционалды құрылыстарын. 	<ol style="list-style-type: none"> Антропогендік әсер кезінде түрлер мен фитоценоздардың және экожүйелердің тіршілігіне төнген қауіптерді анықтай білуі; Ғылыми сұрақтар қоя білу, басқа курстардан алынған әдістерді пайдалану кезінде зерттеу жұмыстарын жүргізе білу.
	1. Қазақстан флорасының өсімдіктер жабыны және ормандары туралы түсінік қалыптастыру	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Қазақстан далаларының және ормандарының өсімдіктер жамылғысын талдау. 1.2 Құмды массивтердің өсімдіктер жабынының трансформациялануын түсіндіру.
	2. Қазақстан далалары, шөлдері және биік тау белдеулерінің өсімдіктер жабынының ерекшеліктері туралы түсінік қалыптастыру	<ol style="list-style-type: none"> 2.1 Дала белдеуінің өсімдіктер жабынының ерекшеліктерін талдау; 2.2 Шөлді өсімдіктер жабынының ерекшеліктерін түсіндіру; 2.3 Өсімдіктер жабындарын картаға түсіру
	3. Фитоценоздың динамикасы туралы жалпы түсінік қалыптастыру	<ol style="list-style-type: none"> 3.1 Қарапайым алмасулардың топталуы; 3.2 Фитоценоздардың эволюциясы
	4. Фитоценоздар географиясы туралы жалпы түсінік қалыптастыру	4.1 Өсімдіктер ареалының мәні және фитоценоздар флорасының географиялық элементтерін талдау
	5. Қазақстан флорасын және өсімдіктер жабынын қорғау, сақтау стратегиясын іске асыру шаралары	<ol style="list-style-type: none"> 5.1 Қазақстан флорасындағы пайдалы өсімдіктер жабыны; 5.2 Өсімдіктер ассоциациясы туралы түсіндіру.

Пререквизиттер	Ботаника, Өсімдіктер мен жануарлар биоалуантүрлілігі, Өсімдіктер экологиясы,
Постреквизиттер	Геоботаниканың өзекті мәселелері
Оқу ресурстары	<p>Әдебиет: негізгі, қосымша.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изучение биологического разнообразия Казахстана на современном этапе / Материалы международной научной Конференции посв. Юбилейном датам выдающихся ученых – ботаников Казахстана. Алматы, 6-7 июня, 2013. 2. Олонова М.В., Чжанг Д., Бекет У. Вестник Томского гос. Университета Биология 2013 № 1 (21) С.59-73. 3. Глазунов В.А. Охрана растительного мира XIII съезд русского ботан.общества (16-22 сентября, 2013 г., С.12-13). 4. Л.А.Димеева, Г.М.Кудабаева, П.В.Веселова Охрана растительного мира XIII съезд рус.ботан.общ. (16-22 сентября, 2013 г., С.17-18). 5. Мухитдинов Н.М. Геоботаника. Алматы., 2011. 384 б. 6. Камелин Р.Б. Актуальные проблемы геоботаники III Всероссийская школа конференция Научный центр РАН Петрозаводск., 2007., С.8-22. 7. Розенберг Г.С. Актуальные проблемы геоботаники III Всероссийская школа- конференция Научный центр РАН Петрозаводск., 2007., С.72-118. <p>Интернет-ресурстар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru 2. http://www.Biodiversity.ru/programs.Steppe/bulletin/step. 3. https://fb.ru/article/165711/ohrana-rasteniy-nekotoryie-aspektyi-i-faktyi

Пәннің академиялық саясаты	<p>Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады.</p> <p>Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.</p> <p>Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.</p> <p>Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.</p> <p>Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа <u>«Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі»</u> тәрізді құжаттармен регламенттеледі.</p> <p>Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.</p> <p>Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail abibulla.ametov@kaznu.kz немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы кеңестік көмек ала алады.</p> <p>МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.</p>
-----------------------------------	--

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ **МООС**-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері															
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	<p>Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.</p> <p>Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.</p> <p>Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Формативті және жиынтық бағалау</th> <th>% мәндегі баллдар</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Дәрістердегі белсенділік</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Өзіндік жұмысы</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Жобалық және шығармашылық қызметі</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Қорытынды бақылау (емтихан)</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>ЖИЫНТЫҒЫ</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>		Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар	Дәрістердегі белсенділік	5	Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	20	Өзіндік жұмысы	25	Жобалық және шығармашылық қызметі	10	Қорытынды бақылау (емтихан)	40	ЖИЫНТЫҒЫ	100
Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар																		
Дәрістердегі белсенділік	5																		
Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	20																		
Өзіндік жұмысы	25																		
Жобалық және шығармашылық қызметі	10																		
Қорытынды бақылау (емтихан)	40																		
ЖИЫНТЫҒЫ	100																		
A	4,0	95-100	Өте жақсы																
A-	3,67	90-94	Жақсы																
B+	3,33	85-89																	
B	3,0	80-84																	
B-	2,67	75-79																	
C+	2,33	70-74																	
C	2,0	65-69		Қанағаттанарлық															
C-	1,67	60-64																	
D+	1,33	55-59																	
D	1,0	50-54																	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз																
F	0	0-24																	

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1 Қазақстан флорасы және өсімдіктер жабыны. Қазақстан ормандарының ерекшеліктері			
1	<p>Д 1. Тақырып. Кіріспе. Биоалуантүрлілікті сақтау және өсімдіктер жабынын тиімді пайдалану. Экожүйелер ішіндегі биоценоздық қарым-қатынастар негіздері. Өсімдіктер, жануарлар және микроорганизмдер экожүйелер компоненттері ретінде.</p> <p>СС 1. Тақырып. Тропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды қорғау.</p>	2	
2	<p>Д 2. Тақырып. Атмосфера, гидросфера және литосфера экожүйелер компоненттері ретінде. Табиғи қорлар, оларды тиімді пайдалану және қорғау.</p> <p>СС 2. Тақырып. Субтропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды қорғау.</p> <p>ОМӨЖ 1. БӨЗ 1 орындау бойынша кеңестер. Тақырып: Тропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды қорғау.</p>	2	7
3	<p>Д 3. Тақырып. Биологиялық алуантүрлілікті сақтау мәселелері. Адамның шаруашылықтағы іс-әрекетінің табиғатқа және өсімдіктер жабынына тигізетін әсері</p> <p>СС 3. Тақырып. Қоңыржай климаттық зонадағы ормандардың қоры және оларды қорғау.</p> <p>МӨЖ 1. Тропикалық зонадағы ормандардың қоры және оларды қорғау. Бақылау жұмысы, жеке жоба, жағдаяттық мәселе және т.б.</p>	2	7
4	<p>Д 4. Тақырып. Биологиялық алуантүрлілікті сақтауды зерттеу бойынша мониторингтік зерттеулер жүргізу принциптері. Орман планетаның басты өсімдік қоры ретінде, ормандарды қорғау, тиімді пайдалану және қалпына келтіру шаралары, ормандардың өнімділігін арттыру. ҚР-ның дендрофлорасы мен орман қорлары. Ормандардың шаруашылық топтары, және оларды пайдалану.</p> <p>СС 4. Тақырып. ҚР-ның дендрофлорасы мен орман қорлары. Ормандардың шаруашылық топтары, және оларды пайдалану.</p>	2	7
5	<p>Д 5. Тақырып. Биологиялық алуантүрлілікті үйлесімді пайдаланудың Ұлттық стратегиясы нақты биоценоздарды тиімді пайдалану. Солтүстік шалғынды және оңтүстік астық тұқымдасты жартылай зоналардың өсімдіктерімен танысу.</p> <p>СС 5. Тақырып. Далалық биоценоздардың ерекшеліктері. Далалы аймақтың өсімдіктер ресурстарын қорғау.</p>	2	7

6	Д 6. Тақырып. Шөлдік аймақтың өсімдік ресурстарын қорғау. Шөлейттенуге қарсы күрес бағдарламалары.	2	
	СС 6. Тақырып. Құмды шөлдің өсімдіктерінің ерекшеліктерімен танысу.	2	7
	ОМӨЖ 2. БӨЗ 2 орындау бойынша кеңестер. Тақырып: Қазақстанда жайылымдарды пайдалану. Жазбаша және жеке орындау.		
7	Д 7. Тақырып. Жайылымдар өндіруші экожүйелер ретінде шөл зонасының жайылымдарын тиімді пайдалану.	2	
	СС 7. Тақырып. Саз топырақты, гипсті және сор топырақты шөлдердің өсімдіктерінің ерекшеліктерімен танысу.	2	8
	МӨЖ 2. Коллоквиум (бақылау жұмысы). Тақырып: Қазақстанда жайылымдарды пайдалану.		25
Аралық бақылау 1			100
8	Д 8. Тақырып. Өртүрлі климаттық белдеулердегі таулардың өсімдіктер жабыны.	2	
	СС 8. Тақырып. Өзен аңғарларының өсімдіктерінің ерекшеліктерімен танысу.	2	5
	ОМӨЖ 3. БӨЗ 3 орындау бойынша кеңестер. Тақырып: Қазақстанның эндемдік және реликтік өсімдіктері		
9	Д 9. Тақырып. Қазақстанның эндемдік және реликті өсімдіктері.	2	
	СС 9. Тақырып. Таудың өсімдіктерінің биіктік белдеулеріне байланысты типологиясы.	2	5
	МӨЖ 3. Тақырып: Қазақстанның эндемдік және реликті өсімдіктері.		20
10	Д 10. Тақырып. Қазақстанның сирек кездесетін және жойылуға жақын, Қызыл кітапқа енген өсімдік түрлері.	2	
	СС 10. Тақырып. Ақсу-жабағалы қорығының өсімдіктерімен танысу.	2	5
	ОМӨЖ 4. БӨЗ 4 орындау бойынша кеңестер. Тақырып: Ақсу жабағылы, Барсакелмес, Үстірт қорықтары.		
11	Д 11. Тақырып. Қазақстан қорықтары мен ұлттық парктері.	2	
	СС 11. Тақырып. Ақсу жабағылы, Барсакелмес, Үстірт қорықтарының өсімдіктер жамылғысы.	2	5
12	Д 12. Тақырып. Алматы қорығының өсімдіктерімен танысу.	2	
	СС 12. Тақырып. Барсакелмес, Үстірт қорықтарының өсімдіктерімен танысу.	2	5
	МӨЖ 4. Коллоквиум (бақылау жұмысы). Тақырып: Ақсу жабағылы, Барсакелмес, Үстірт қорықтары.		20
13	Д 13. Тақырып. Наурызым, Қорғалжын, Бурабай қорықтары.	2	
	СС 13. Тақырып. Наурызым және Көкшетау қорықтарының өсімдіктерімен танысу.	2	5
	ОМӨЖ 5. БӨЗ 5 орындау бойынша кеңестер.		
14	Д 14. Тақырып. Алматы және Марқакөл қорықтары.	2	
	СС 14. Тақырып. Марқакөл қорықтарының өсімдіктерімен танысу.	2	5
	МӨЖ 5. Өсімдіктерді қорғаудың заңдамалық негіздері.		20
15	Д 15. Тақырып. Өсімдіктерді қорғаудың заңдамалық негіздері.	2	
	СС 15. Тақырып. Қорғалжын қорығының өсімдіктерімен танысу.	2	5
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Биология және биотехнология факультетінің
деканы: б.ғ.д., профессор

_____ М.С. Курманбаева

Биоалуантүрлілік және биоресурстар
кафедрасының меңгерушісі

_____ Г.Б. Кегенова

Дәріскер: б.ғ.к., доцент

_____ А.А. Аметов